

KURIER Wileński

PIĄTEK, 1 PAŹDZIERNIKA 1993 R.
Nr 191 (12215)

Patriarcha Wszechrusi — mediatorem w konflikcie władzy • Czy powstanie związek lewicy? • Ustawa o emeryturach nadal dyskutowana • Uczmy się biznesu

Spotkania A. Brazauskasa w ONZ

Jak poinformował ELTA doradca prezydenta Republiki Litewskiej ds. polityki zagranicznej J. Paleckis, 29 września prezydent Republiki Litewskiej A. Brazauskas oraz delegacja litewska na 48 sesję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych uczestniczyli w obradach sesji, wystąpił i wygłosił szereg przemówień, m.in. prezydenta sąsiedniej Litwy Guntisa Ulmanisa.

Prezydent A. Brazauskas spotkał się z ambasadorami 25 państw przy ONZ, z którymi Litwa utrzymuje ścisłe stosunki. Wyrażono o lepszej koordynacji działalności ONZ itp.

W gmachu ONZ odbyło się spotkanie A. Brazauskasa z prezydentem Republiki Chorwacji F. Tudjmanem. Podczas rozmowy wymieniono informacje o sytuacji w Chorwacji i w sprawie możliwości rozwoju stosunków. Prezydent Chorwacji

wyraził zainteresowanie inicjatywą przeprowadzenia spotkania szefów krajów postkomunistycznych, z którą wystąpił A. Brazauskas w ONZ.

Prezydent A. Brazauskas spotkał się z ministrem spraw zagranicznych Polski K. Skubiszewskim. Omówiono przygotowanie traktatu obu państw. Była też mowa o doskonaleniu pracy na przejściach granicznych, wymieniono poglądy na temat perspektyw magistrali transeuropejskich, prowadzących przez Litwę i Polskę. K. Skubiszewski przekazał A. Brazauskasowi zaproszenie prezydenta RP L. Wałęsy do złożenia wizyty w Polsce.

W drugiej połowie dnia A. Brazauskas wraz z towarzyszącymi mu osobami z Nowego Jorku odleciał do Los Angeles.

(ELTA)

List do prezydenta Litwy

WILNO (ELTA). Prezydent Aljoša Brazauskas otrzymał od sekretarza generalnego NATO Manfreda Woernera list, w którym wyraża się zadowolenie z wycofania armii rosyjskiej z Litwy. Jest to historyczne wydarzenie: ważny wkład do stabilizacji regionu i Europy, głosił M. Manfred Woerner wyraził

pragnienie pogłębiania więzi NATO i Litwy, i spodziewa się dalszego aktywnego udziału w pracy Rady Współpracy Północnoatlantyckiej.

M. Woerner zaprosił A. Brazauskasa do złożenia oficjalnej wizyty w siedzibie NATO na początku przyszłego roku.

Umowa o współpracy między uczelniami

Doradca do nas przyjeżdża wiadomości — wieść o podpisaniu umowy o współpracy kulturalnej i naukowej między Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Olsztynie a Uniwersytem Pedagogicznym w Wilnie. Podpisali ją 29 września w Olsztynie rektorzy obu uczelni.

rektor PAP rektor wileński uczelni, prof. Antanas Pakeris. „Marzy mi się wspólne badanie kultury pogranicza wschodniopółnocnego. Zależy mi również na wymianie młodzieży, bo tylko nieformalne kontakty między ludźmi mogą poprawić stosunki naszych państw” — powiedział rektor WSP prof. Andrzej Stanisławski.

W olsztyńskiej WSP planuje się utworzenie lituanistyk, w ramach działalności katedry Słowiańszczyzny wschodniej. Pozwoli to na połączenie studiów pedagogicznych z wykształceniem w tej dziedzinie. Zainteresowani tym są m.in. absolwenci i liceum litewskie w Puńsku.

Inf. wł.

Zakupy paliw

WILNO (ELTA). „Lituvos kuras” zawarł już umowy w sprawie zakupu 20 tys. ton paliwa oraz 100 tys. ton węgla. Paliwo to kupuje Litwa na przeznaczenie przez rząd Litwy w wysokości 8 mln eu. W Warszawie i Toruniu — powiedział dziennika-

nej Litwy przez Europejską Wspólnotę Gospodarczą. Jak poinformował agencję ELTA rzecznik „Lituvos kuras” M. Markuckas, pierwsze transporty powinny dotrzeć na Litwę około 10 października. Samorządy pragną nabyć z paliwo, powinny zawrzeć umowy z terytorialnymi hurtowniami paliwa.

* POLITYCY MYŚLĄ O USTAWACH, ROLNICY — O STRAJKACH * ŻYCIE NA KREDYT? * CZY SIĘ ZIŚCI MARZENIE SAMORZĄDÓW O FINANSOWEJ NIEZALEŻNOŚCI? PROPOZYCJA DLA URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH, DOTYCZĄCA DEKLAROWANIA ICH MIENIA I DOCHODÓW

Wczoraj, 30 września minęło pół roku od dnia zaprzysiężenia nowego rządu. Chociaż jego działalności nie zamierzano w tym dniu oceniać, w toku dyskusji wielokrotnie do tego nawiązywano. Ponadto w Sejmie gościlo też kilku przedstawicieli gabinetu rządowego: ministra rolnictwa R. Karazija przedstawił projekt ustawy o hodowli zwierząt zarodkowych. Jednak najaktywniej analizowano kompetencje i pracę rządu podczas omawiania alternatywnych projektów ustaw o konkurencyjności gospodarki rolnej oraz podtrzymaniu jej stanu finansowego, zgłoszonych przez E. Kunęvičienę i A. Sadkauskasa. Właściwie niewiele się różnią te projekty. W obu przypadkach próbuje się szukać sposobów normalizowania sytuacji na wsi, zwłaszcza rozliczeń między producentem produkcji rolnej oraz przetwórcą. Zdaniem A. Sadkauskasa, rolnik zawczasu musi wiedzieć, ile i za ile państwo jest w stanie zakupić mięsa czy zboża. Uważa on, iż wydziały rolne przy samorządach muszą podlegać ministerstwu, zaś kredyty dla rolników ma dawać bank rolny. Minister rolnictwa R. Karazija stwierdził, iż jest on zainteresowany podwyżką cen skupu na produkcję rolną. Jednak niepokoi go nieunikniona wówczas podwyżka cen na artykuły spożywcze. W ogóle ministrowi taki dokument przypomina przepis wykonawczy czy nawet zwykłą instrukcję. Autora jednego z projektów E. Kunęvičienę nie zraziła się jednak, twierdząc, iż najważniejsze, aby jaka „instrukcja” była pożyteczna. Część posłów, w tym socjaldemokrata J. Pangonis, któ-

rego również niepokoją sprawy wsi, twierdził, iż powzięcie takich dokumentów jest kompetencją rządu. Zaś A. Baskas te i inne propozycje prawicy, która ostatnio zgłasza wiele projektów dokumentów, potraktował jako „zmianę taktyki opozycji”. Jego zdaniem, taka „populistyczna ustawa” jest tymczasowym impulsem dla wsi, po którym nie nastąpią zmiany na lepsze, nawet odwrotnie. Tym niemniej posłowie postanowili kontynuować omawianie tego tematu podczas następnych posiedzeń, zwłaszcza, iż rolnicy coraz częściej zapowiadają strajki.

Będą też kontynuowane debaty na temat propozycji ministra energetyki A. Stasjukynasa, by zaciągnąć 30 milionów dolarów kredytu z niskim oprocentowaniem z Niemiec, aby się rozliczyć z Rosją za kasety z paliwem jądrowym. K. Jaskelavičius, przewodniczący komisji finansów i budżetu, z rezerwą ustosunkował się do kolejnej propozycji z zakresu „życia na kredyt”. Uważa on, iż należy spłacić dług do Białorusi i Kaliningradu, ponadto uregulować skup walut przez Bank Litewski. Najawsem mówiąc, Rosja też żąda w najbliższych dniach spłacenia zadłużenia. Zaś możliwość wytwarzania w innych państwach takich kasety, byłaby, zdaniem ministra energetyki, drożdża dla Litwy. Trzeba też byłoby płacić za nie zawczasu.

Marzenia samorządów o własnym budżecie częściowo by się ziściły, gdyby Sejm skorygował ustawę, dotyczącą zasad kształtowania budżetu. Zrobiono już pierwszy krok ku temu, zgłaszając poprawki do tej ustawy. Je-

W SEJMIE

REPUBLIKI

dnak P. Papovas w imieniu komitetu samorządów nie poparł ich, ponieważ wówczas budżet samorządów tylko częściowo usamodzielniliby się. Jego zdaniem, należy dążyć do całkowitej finansowej niezależności samorządów.

Następnym obiektem dyskusji posłów była zgłoszona przez rząd propozycja założenia ministerstwa spraw ogólnych, które mogłoby m.in. nadzorować działalność poszczególnych departamentów, urzędów, które obecnie nikomu nie składają sprawozdań. Negatywnie zareagował na to m.in. R. Ozolas, bowiem przemawiając do uczestników pikiet pod Sejmem wyraził zaniepokojenie, że nowe ministerstwo, jak mówił, przejęłoby kierownictwo przez niego Państwową Komisję Problemów Regionalnych, Departament Narodowości i in. Tymczasem z trybuny parlamentarnej poseł A. Patackas przeczytał odezwe uczestników pikiet, zorganizowanej przez „Vilniję” i in. organizację społeczne Litwy Wschodniej.

Po południu swe projekty dokumentów, dotyczącą kompensowania oszczędności mieszkańcom, sytuacji w banku i in. przedstawiał eks-premier G. Vagnorius. Prawica postanowiła zaprzeczyć również projekt ustawy o deklarowaniu dochodów i mienia urzędników państwowych.

Jadwiga BIELAWSKA

„Vilnija” i inne organizacje protestowały

Wczoraj, 30 września, przed Sejmem RL odbyła się pikiet około 100-osobowej grupy osób. Żądano włączenia do przygotowywanego tekstu traktatu litewsko - polskiego zapisu, że zajęcie przez Żeligowskiego Wileńszczyzny było agresją. Uczestnicy akcji, przeważnie już ludzie niemłodzi, trzymali hasła „Polska musi ponieść akcję Żeligowskiego”, „Kochamy Polaków, piętnujemy polski szowinizm” itp. Do pikietujących przylączyło się kilku posłów.

Posel Valdas Petrauskas powiedział m.in., że „po tamtej stronie granicy chcą oceny wydarzeń tylko przez historyków i aby nie miały one skutków politycznych”. Nawoływał on również, żeby ten problem wszystkie środki masowego przekazu „poruszały jak najostreżniej”, podjęli „Vilniję” i organizacjom prawniczym z aktywnością. Poprosił też współwyznawców, aby — jak to określili — „zarzucać listami, protestami, oświadczeniami i odezwa-

mi Sejm, urząd prezydenta i rząd”. Natomiast zastępca przewodniczącego sejmowego komitetu spraw zagranicznych Linas Linkevičius wyraził powątpiewanie, czy aby należy „zarzucać listami urzędy. Został za to srodze przez zebranych skrytykowany i okrzykami, choć powiedział, że stanowisko rządu, komitetu sejmowego i MSZ w kwestii traktatu jest zdecydowane.

Posel Algirdas Katkus, przedstawiciel frakcji sejmowej „Zgoda Narodowa” mówił o Litwinach mieszkających na Wileńszczyźnie. Powiedział on, że potrzebny jest program rządowy, który — jak się wyraził — „nie pozwoliłby Litwinom na Wileńszczyźnie wynarodowić się”. Radził działać poprzez szkołę i warunki socjalne. A. Katkus wypowiedział się przeciwko działaniu Klubu AK — jak to określili — „w duchu antylitewskim”, choć nie podał na to przykładów.

Obszerne wystąpienie wygłosił poseł Romualdas Ozolas, przewodniczący Państwowej Komisji Problemów Regionalnych. Wypowiedział się on przeciwko dyskutowanej w Sejmie kwestii utworzenia ministerstwa ds. ogólnych na zasadzie połączenia Departamentu Narodowości i kierowanej przez niego Państwowej Komisji Problemów Regionalnych — jak to określił — „niszcząc te instytucje”. Powiedział też, że jest kategorycznie przeciwny takiemu połączeniu i wypowiedział się za „należyte finansowanie departamentu i komisji”. Poseł powiedział również, że ZHL organizuje deputowanych samorządowych i przyjmując rezolucję mocno oddziałuje na większość sejmową i widocznie zostanie osiągnięte zlikwidowanie tych instytucji. „Jeżeli tak będzie, to poszukamy sposobów, jak działać nadal” — powiedział, choć tajemnicy nie uchylił.

(Dokończenie na str. 3)

Okno na świat

Z DONIESIĘŃ PAP, ELTA

Rosja

Patriarcha Aleksij II ostatnią nadzieją

CERKIEW MEDIATOREM W WALCE O WŁADZĘ W MOSKWIE

W napiętej sytuacji grożącej w każdej chwili wybuchem zbrojnych starć przed parlamentem Rosji, patriarcha Moskwy i Wschodni Aleksij II wystąpił z ofertą mediacji w konflikcie rosyjskiej władzy wykonawczej i ustawodawczej. Aleksij II przerwał wizytę w USA i wrócił we wtorek do Moskwy.

W apelu, skierowanym do stron konfliktu, patriarcha ostrzega, iż jeden wystrzał może doprowadzić do krwawej katastrofy w całym kraju.

Jak poinformował PAP biskup mozański Grigorij, trudno oczekiwać, by patriarcha opowiedział się po którejśkolwiek stronie konfliktu. Nieoficjalnie głowa rosyjskiego Kościoła prawosławnego opowiada się jednak za wariantem zerowym, propagowanym przez przewodniczącego Trybunału Konstytucyjnego Żorkina. Zakłada on jednoczesne wybory prezydenckie i parlamentarne w Rosji, których gwarantem byłaby Rada Najwyższa, oraz anulowanie aktów prawnych wydanych przez strony konfliktu.

Stanowisko cerkwi wobec konfliktu jest niejednoznaczne. Z jednej strony, dostojnicy kościoła nieoficjalnie sympatyzują z rozwiązaniem parlamentem, z drugiej zaś, wstrzymywali się dotąd z wydawaniem oświadczeń. Do pokojowego rozwiązania konfliktu o władzę wezwał jedynie w opublikowanej odezwie metropolita Petersburga i Ładogi — Joann, który jest bliskim przyjacielem Aleksija II.

Po stronie parlamentu opowiadają się pracoboszczowie stołecznych i podmoskiewskich parafii. Z apelem o pomoc i wsparcie zwrócił się do nich w tym tygodniu wiceprezydent Aleksander Ruckoj, nominowany przez rozwiązany parlament na prezydenta Rosji. Nie brakuje ich zarówno w szeregach demonstrantów pod „Białym Domem”, jak i w gmachu parlamentu. Wraz z kilkoma duchownymi w budynku znajduje się redaktor naczelny oficjalnego organu prasowego Kościoła prawosławnego „Moskiewski Cerkiewny Wiestnik” mnich Nikon.

Przed swą odezwą do walczących stron, patriarcha Aleksij II spotkał się we wtorek z członkiem Rady Najwyższej, ojcem Aleksijem Żlobinem, który poinformował go o sytuacji w parlamencie.

PREZYDENT JELCYN SPOTKAŁ SIĘ Z ALEKSIJEM II

Prezydent Borys Jelcyn spotkał się w czwartek z patriarchą Moskwy i Wschodni Aleksijem II, który wystąpił w środę z propozycją pośrednictwa w konflikcie władzy wykonawczej i ustawodawczej.

Deputowani ludowi znajdujący się w gmachu rozwiązanego parlamentu wyrazili gotowość do rozmów przy pośrednictwie patriarchy.

POJAZDY OPANCERZONE W OKOLICY PARLAMENTU

Radio rosyjskie podało, że nocą z środy na czwartek w rejon „Białego Domu” (parlamentu) skierowane zostały pojazdy opancerzone. Ministerstwo spraw wewnętrznych odmówiło potwierdzenia względnie zaprzeczenia tych informacji.

OMON ROZBIJA BARYKADY

Oddziały specjalne rosyjskiej milicji (OMON) rozproszyły liczące do tysiąca osób grupy demonstrantów, które wzniosły w środę wieczorem, podobnie jak poprzedniego dnia, barykady na Sadowym Kolcu i ulicy Twerskiej na wysokości Dworca Białoruskiego.

Wyjątkowo brutalna akcja milicji towarzyszyła rozpędzaniu demonstracji zwolenników Rady Najwyższej pod stacją metra „Barykadna”. Po raz pierwszy w trwających już drugi wieczór starciach z demonstrantami użyto gazów łzawiących. Są ranni, jednak korespondentowi PAP, który był świadkiem rozbijania wzniesionej przez demonstrantów barykady na Sadowym Kolcu, nie udało się ustalić ich liczby.

Rozbijany na mniejsze grupy tłum przemieszcza się w nie zablockowane jeszcze przez milicję rejony stolicy, by wznosić tam nowe barykady. Na przybycie na miejsce i likwidację punktów oporu oddziały OMON i współpracujący z nimi żołnierze dywizji wojsk wewnętrznych im. Dzierżyńskiego potrzebują od 15 do 20 minut. Liczba demonstrantów, którzy niejednokrotnie zorganizowanymi kolumnami opuszczali po pracy zakłady moskiewskiej dzielnicy Krasnaja Priesnia, jest większa, niż we wtorek wieczorem. Obecność zmasowanych oddziałów służb porządkowych nie robi już na zwolennikach rozwiązanego rosyjskiego parlamentu większego wrażenia.

STARCIA Z MILICJĄ W REJONIE METRA „1905 R.”

W trakcie starć z milicją, rozbijającą barykadę na ulicy Krasnopriesnienkiej w okolicach stacji metra „1905 r.”, aresztowany został jeden z organizatorów śródomiejscowych demonstracji w różnych punktach Moskwy, członek ścisłego kierownictwa „Rosyjskiego Związku Ogólnonarodowego” Wiktor Alksnis.

Zewsząd

CLINTON O PODZIALE TERYTORIUM W BOŚNI

Prezydent USA Bill Clinton oświadczył w środę w Waszyngtonie, że solidaryzuje się z pragnieniem parlamentu bośniackiego uzyskania większego terytorium w ramach porozumienia pokojowego z Serbami i Chorwatami w Bośni i Hercegowinie, jednak ostrzegł, że ostateczny koszt takiego stanowiska może być „bardzo wysoki”.

„Chcą oni (Muzułmanie) nieco większego terytorium” — powiedział Clinton podczas spotkania z dziennikarzami w Białym Domu, dodając: „Sądzę, że należy się im nieco więcej obszaru, ale nie wiem, czy będą mogli go uzyskać”. Clinton ostrzegł, że jeśli szansa osiągnięcia pokoju zostanie stracona, być może trzeba będzie za to zapłacić bardzo wysoką cenę.

WZROSŁO POPARCIE DLA PREZYDENTA CLINTONA

Działania Billa Clintona na rzecz porozumienia OWP — Izrael i reformy amerykańskiej służby zdrowia przyczyniły się do wzrostu jego popularności. Według sondażu przeprowadzonego przez „CNN”, „USA Today” i Gallupa, obecnego prezydenta Stanów Zjednoczonych popiera 56 proc. Amerykanów.

Po raz pierwszy od kwietnia wskaźnik popularności prezydenta Clintona przekroczył próg 50 proc. Według obecnego sondażu, nie popiera go już sposobu rządzenia 36 proc. ankietowanych.

Rekordowo niski odsetek (tylko 37 proc.) zwolenników polityki Billa Clintona odnotowano w czerwcu.

SEKRETARKA KOHLA ARESZTOWANA POD ZARZUTEM SZPIEGOSTWA

Policia niemiecka aresztowała w środę pod zarzutem szpiegostwa na rzecz byłego wywiadu NRD sekretarkę zatrudnioną w biurze kanclerza RFN Helmuta Kohla. Aresztowany został także jej mąż.

Jak informuje tutejsza prasa, zatrzymana sekretarka miała dostęp do ściśle tajnych dokumentów kancelarii Kohla włącznie z jego poufnymi listami do przywódców zagranicznych. Według „Bild Zeitung” chodzi tu o największą aferę szpiegowską w Bonn od czasu zjednoczenia Niemiec w 1990 roku.

LIBIA WYDA SPRAWCÓW KATASTROFY NAD LOCKERBIE

Libia poinformowała w środę sekretarza generalnego ONZ Butrososa Ghalil, iż wyraża zgodę, aby dwaj jej obywatele podejrzani o podłożenie bomby w samolocie pasażerskim amerykańskiej linii PANAM, który w 1988 roku zabił siem na szkodliwym miasteczku Lockerbie, stanęli przed sądem w Szkocji.

NOWE ZASADY WYJAZDÓW Z UKRAINY

Rzecznik ukraińskiego ministerstwa obrony poinformował w środę o ustaleniu przez ten resort tymczasowych zasad wyjazdów zagranicznych. Wszystkie sprawy, związane z wyjazdami zagranicznymi mają być do tej pory rozstrzygane w wydziałach wizowych w miejscu zamieszkania ubiegającego się o wyjazd.

HONECKER BRYKA PO ANDACHI

Bardzo zaskoczeni byli członkowie niemieckiej drużyny narodowej w narciarstwie alpejskim, kiedy w chińskich Andach na wysokości 3 tys. metrów ujrzeli Ericha Honeckera — podał agencja DPA. Były przywódca NRD sprawiał wrażenie, że mimo raka nadal najwyraźniej cieszy się niezłym zdrowiem.

Z Polski

EKSPERTY SLD I PSL O PRZYSZŁOŚCIOWYM BUDŻECIE

30 września rano rozpoczęło się trzecie już spotkanie ekspertów SLD i PSL. Uczestnicy konsultacji powiedzieli dziennikarzom, że rozmawiać będą o przyszłorocznym budżecie. Dodali, że czwartkowe spotkanie nie będzie poświęcone nowelizacji tegorocznego budżetu.

Sojusz Lewicy Demokratycznej reprezentowany jest przez Józefa Oleksego, Jerzego Jaskiernię, Macieja Manickiego, Marka Borowskiego, Leszka Millera i Wiesława Kaczmarka. Ze strony Polskiego Stronnictwa Ludowego w spotkaniu udział biorą: Władysław Szymański, Michał Strak, Józef Lochowski, Mariusz Pietrewicz i Bogdan Łukasiewicz. Na czwartkowe spotkanie nie przybyli zaproszeni eksperci Unii Pracy.

Zespół ekspertów powołany przez SLD i PSL ma „ustalić granicę kompromisu” między programami wyborczymi tych ugrupowań i przygotować program koalicji rządowej, który SLD chce na początku przyszłego tygodnia przedstawić prezydentowi.

Kolejne spotkanie ekspertów PSL, SLD i UP przewidziane jest na piątek.

TUSK: KLD — PARTIA PRZYSZŁOŚCI

Nieobecność partii prawicowych w Sejmie spowodowana jest zwrotem społeczeństwa w kierunku idei socjalistycznych i nieudolnością obozu postolidarnościowego — powiedział w środę dziennikarzom lider KLD, Donald Tusk. KLD jest „partią przyszłości, bardziej niż przypuszczaliśmy” — stwierdził. Dodął, że libe-

ralowie poświęcą najbliższe cztery lata na „odpracowanie straconych głosów”.

Tusk przedstawił program działania swojej partii do czasu wyborów samorządowych. Zdaniem liberałów, w wyborach tych nie mają szansy na wygraną ani połączone partie prawicowe, ani partie startujące samodzielnie. „Nie mamy złudzeń, że wybory same rządowe wygrają pod swymi sztandarami KLD, PSL i UP”. Dlatego liberałowie proponują, by partie tworzyły wspólny program i jednomyślnie się go zobowiązały. „Powinniśmy się uzgodnić, a nie rywalizować” — dodał Tusk.

Lider KLD powiedział, że Kongres postara się współpracować z „dwoma instytucjami powstrzymującymi powrót socjalizmu: prezydentem i Unią Demokratyczną”. Dodał, że liberałowie chcieliby wspólnie z prezydentem i UD określić „pole, na którym mogliby się przyszyć”.

OD PIĄTKU — ROZMOWY EKSPERTÓW SLD, PSL I UP

Od piątku w obradach ekspertów przygotowujących program koalicji rządowej, obok PSL i SLD, uczestniczyć będzie UP — powiedział dziennikarzom po zakończeniu czwartkowych konsultacji Józef Oleksy i Michał Strak. Dodali, że 30 września UP nie uczestniczyła w spotkaniu „tylko z powodów technicznych”.

Oleksy powiedział, że SLD i PSL osiągnęły porozumienie, iż deficyt budżetowy, w dłuższej perspektywie, powinien być zmniejszany. Gdyby w przyszłym roku mieli zabraknąć pieniędzy na najpilniejsze potrzeby, to doposażenie możliwości niewielkiego, przejściowego, bezinaczejnego wzrostu deficytu — stwierdził.

Gruzja

SILY ABCHASKIE OPANOWAŁY OCZAMCZYRĘ

Separatystyczne siły abchaskie zajęły w czwartek rano Oczamczyrę, miasto w Abchazji, położone 50 km na wschód od Suchumi — podało gruzińskie ministerstwo obrony.

W całej Abchazji pod kontrolą wojsk gruzińskich pozostaje już jedynie rejon Gali na południowym wschodzie.

...I PRZEBIŁY SIĘ Z OBLĘŻONĄ TKWARTCZELI

Sily abchaskie przebiły się w środę przez pierwszą gruzińską linię obrony, atakując pod koniec wojny okolicznościowo pod nazwą górską miejscowość Tkwardzeli na południu Abchazji — poinformowała w czwartek rosyjska telewizja.

Po zdobyciu w poniedziałek Suchumi, wojska abchaskie po-

łączyły się ze swymi oddziałami z rejonu oczamczyrskiego. Wkrótce blokowały nadejście gruzińskiej pomocy dla Suchumi.

Agencja Interfax podała, że siły abchaskie osiągnęły już rzekę Kodori, około 20 km na południe od Suchumi.

KBWE: ZANIEPOKOJENIE SITUACJĄ W GRUZJI

Poparcie dla przywódcy Gruzji Eduarda Szewardnadzego w jego staraniach, by zapobiec rozczłonkowaniu kraju, zawiera o publikowane w Sztokholmie oświadczenie przewodniczącego Rady Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie i zarazem

szefa szwedzkiej dyplomacji, Margarethy af Ugglas. W dokumencie, stwierdzono, że dezintegracja Gruzji nie leży w naszym interesie, a uregulowanie konfliktu w Abchazji nie leży szukać jedynie na drodze pokojowej.

Z krajów bałtyckich

BRAK POSTĘPU W ROZMOWACH LOTEWSKO-ROSYJSKICH NT WOJSK

Na zakończonych w środę w Jurmale rozmowach rosyjsko-łotewskich nie udało się osiągnąć porozumienia co do najważniejszej kwestii — wycofania wojsk rosyjskich z Łotwy.

Jak poinformował przewodni-

czący delegację rosyjską, Siergiej Żotow, nie uzgodniono żadnych warunków porównywalnych na wznowienie wycofania wojsk. Nie ma postępu w rozmowach o socjalnej ochronie nie wojskowych emigrantów ich rodzin.

PRZYWÓDCA BUNTU WOJSKOWEGO POPROSIŁ O AZYL W SZWECJI

Jeden z przywódców lipcowego buntu wojskowego w Estonii wystąpił o azyl polityczny w Szwecji — podała w środę szwedzka agencja TT.

Jaak Mosin zgłosił się na posterunek policji w miejscowości Valituna i oświadczył, że chce zostać w Szwecji „dopóki nie po-

czuje, że Estonia jest wolna”. W lipcu tego roku Mosin, 100 żołnierzy z Laanena w szwedzkiej Estonii odmówił wycofania rozkazów, protestując przeciw obecności byłych oficerów radzieckich w dowództwie estońskich sił zbrojnych.

Gospodarka rynkowa — co to jest?

Rynek, gospodarka rynkowa... Te słowa często słyszymy z ust polityków. Weszły one na stałe do naszego życia. Ale co o tym wiemy? Praktycznie — nic!

Dziś rozpoczynamy drukować serię materiałów dotyczących tego tematu. W zasadzie jest to tłumaczenie broszurki, którą na zamówienie ambasady amerykańskiej specjalnie dla czytelnika na Litwie napisał znany ekonomista MICHAEL WATTS. Doktorat obronił on na Uniwersytecie w Luizjanie. Obecnie pracuje w charakterze dyrektora Centrum Kartalenia Ekonomicznego na uniwersytecie w Perdu. Jest również członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma „Journal of Economic Education”, autorem szeregu podręczników z dziedziny gospodarki dla studentów uniwersytetów i szkół specjalnych.

Przygotować tę pracę profesorowi pomogli CATHERINE MARN — starszy ekonomista rady doradców prezydenta USA dla gospodarki i profesor uniwersytetu im. J. Washingtona ROBERT M. DUNN.

W ciągu wielowiekowej historii każde społeczeństwo miało do czynienia z jednym z głównych problemów gospodarki: co i dla kogo produkować mając ograniczone ilości surowca. A na ogół można twierdzić, iż w XX wieku dwa rywalizujące systemy dały całkiem odmienne odpowiedzi: gospodarkę nakazową — którą kieruje scentralizowana władza i gospodarkę rynkową, opierającą się na inicjatywie prywatnej.

Dziś, w ostatnim dziesięcioleciu XX wieku, całemu światu stało się jasne, że scentralizowany, nakazowy model gospodarki nie jest w stanie ją rozwijać, nie może zapewnić normalnego poziomu życia.

Ogromna ilość mieszkańców nie zna zasad i podstaw alternatywnego modelu — gospodarki rynkowej — jego mechanizmu działania, lub go błędnie przyjmuje, choć nacocznie widoczna jest jego owocność w różnych krajach — Europie Zachodniej, Ameryce Północnej, Azji. To można zrozumieć — gospodarka rynkowa to nie ideologia, lecz ogromny zakres wypróbowanej działalności szeregu metod i instytucji, przy których społeczeństwa mogą żyć i rozkwiatać gospodarczo. Gospodarka rynkowa już w samym swym założeniu jest decentralizowana, gęsta, praktyczna i zmienna. Główne w niej to, że nie ma „centrum”. I w rzeczy samej, rynek prywatny tworzy „niewidoczną rękę”.

Gospodarka rynkowa, choć i praktyczna, opiera się na jednej zasadzie — wolności jednostki, człowieka: konsumenta ma prawo wybierać konkurujące między sobą artykuły, producent według swego widzimisię rozpoczyna produkcję, bądź ją rozwija, ryzykując, ale mając nadzieję zwyciężyć, robotnik ma

prawo wybrać taką lub inną robotę albo zawód, stać się członkiem związku zawodowego, albo zmienić miejsce zatrudnienia.

Właśnie to — wolność, ryzyko i możliwości wygrania — spajają dzisiejszą gospodarkę rynkową z polityczną demokracją.

Rzecz zrozumiała, i w gospodarce rynkowej bywają wypadki niesprawiedliwości i nadużyć — nawet zdążają się poważne wykroczenia — ale jedno jest jasne — duch dzisiejszy inicjatywy prywatnej i przedsiębiorczości, społeczeństwa politycznej demokracji mogą pomóc zachować wolność i stworzyć możliwości dla gospodarza, by rozwijać się i rozkwitać.

GOSPODARKA NAKAZOWA I GOSPODARKA RYNKOWA

Takie wyroby jak chleb, mięso, ubranie, lodówki, domy praktycznie są produkowane w każdym kraju świata. W różnych państwach te wyroby produkuje się w podobny sposób i z podobnego surowca: na przykład, piekarze chleb miesza z wody i maki, dodają cukru, soli, drożdży i pieką w piecach. Następnie bochny upieczono chleba sprzedaje się w sklepach, które na pierwszy rzut oka mogą być bardzo podobne, choć i znajdują się w różnych systemach gospodarczych.

NAKAZOWE UCHWAŁY O UBRANIACH

Nie bacząc na powierzchowne podobieństwo, jeżeli porównamy gospodarkę rynkową Ameryki Północnej, Europy Zachodniej czy Japonii z gospodarką nakazową w byłym Związku Radzieckim, Europie Wschodniej czy niektórych regionów Azji, zauważymy, jak

różnią się procesy decydujące o produkcji wyrobów, o tym, kto ma je produkować i jak, po jakich cenach i komu sprzedawać. Aby lepiej zrozumieć te różnice, spojrzymy, jak w tych dwóch systemach, na przykład, produkuje się męskie koszule, damskie bluzeczki i jak się je sprzedaje.

W gospodarce nakazowej państwowi ekonomiści-planisci, eksperci i komitety urzędniczy politycznych ustalają zakres produkcji tych wyrobów i fabryki, jakie będą je wytwarzały. Centralne komitety planowania ustalają nie tylko ceny na koszuły i bluzki, decydują również o wynagrodzeniu szyjących je robotników. Decyzje tego centrum rzutują na różnorodność wyrobów, ich ilość i cenę. Nietrudno przewidzieć, iż ograniczona ilość wyrobów będzie szybko rozkupiona i ludy sklepów zaświecą pustkami? Dlaczego? Być może dlatego, że przemysł nie wykonał zadań produkcyjnych a centralna grupa planowania nie zdolała przewidzieć, ile osób zechce nabyć koszuły według wyznaczonych cen. I w jednym, i w drugim przypadku, jeżeli planisci nie podejmą decyzji, by rozwinąć zakres produkcji, lub podnieść ceny, albo jedno i drugie razem, to tych towarów zawsze zabraknie.

W państwach o gospodarce nakazowej, kiedy wzrasta ilość mieszkańców, przy rozwoju nowych bardziej złożonych wyrobów, planistom staje się coraz trudniej przewidzieć potrzebną ilość „chodliwych”, poszukiwanych przez nabywców towarów i nadwyżki tych towarów, które nie cieszą się popytem. Przy rozwoju produkcji, jej różnorodności, planisci coraz częściej popełniają błędy w rozwoju gospodarki swych państw.

Tego zjawiska nie da się zauważyć przy gospodarce rynkowej, bowiem działa ona według całkiem innych zasad.

Na wstępie trzeba podkreślić, iż żadne ministerstwo nie decyduje ile i jakich koszul czy bluzek należy uzyć... W gospodarce rynkowej każdy producent sam o tym decyduje. To zraża konkurencję między różnymi firmami produkującymi i sprzedającymi takie

same wyroby. I właśnie dlatego ubrania bywają różnego kroju, uszyte z różnego materiału, zaopatrzone w różne znaki firmowe. W gospodarce rynkowej nabywca ma z czego wybierać.

Gdyby nabywcy zdecydowali miesiącami i latami kupować tylko jednego gatunku koszuły, to by producenci bardzo szybko zrozumieć, iż nie warto produkować innych. Ale tam, gdzie ludzie mają szeroki wybór, takich spraw jeszcze nie było.

CENA KOSZUL

Drugą bardzo ważną cechą gospodarki rynkowej jest to, że cen na koszuły i inne wyroby nie ustala państwowy komitet planowania.

Odwrotnie, sprzedawca ma prawo je podnosić i obniżać w zależności od sytuacji na rynku. Na przykład, jeżeli jakiś model koszuły staje się bardzo modny i jest obawa, iż może ich zabraknąć, zanim nadejdą nowe dostawy, ceny na takie wyroby automatycznie wzrastają. Taki wzrost cen załatwia dwie sprawy: po pierwsze „kaję” że to wyroby w porównaniu z podobnymi są droższe, nabywcy będą ich mniej kupować i zwrócą uwagę na inny towar. Po drugie, wyższe ceny przynioszą korzyści nie państwu, lecz bezpośrednio producentowi i sprzedawcy towaru, co zmusza ich do zwiększenia produkcji. Firmy produkujące inny towar widząc, iż wygodnie jest szyć właśnie tego typu koszuły, przestają produkować byty asortyment i przystępują do rzeczy „chodliwych”.

Właśnie dlatego, że klienci mniej kupują wspomnianych koszul, a producenci więcej ich szyją, zaczyna je produkować coraz więcej firm. Nagle znika ich niedobór. Zapamiętajmy, że do tego wszystkiego nie trzeba było żadnej decyzji komitetu centralnego planowania. W rzeczy samej, procesy odbywają się znacznie szybciej, prawie automatycznie, kiedy decyzje nabywcy i producenta są zdecentralizowane.

RYNEK

Wyższe ceny koszul zmuszają do realizacji każdego nabywcę i producenta, bo-

wiem daje się im możliwość uzyskać wygodę ze swej osobistej decyzji. Zrozumiałe, iż muszą między innymi ponosić w konsekwencji wydatki i mieć na względzie ryzyko. Dla przykładu, powiemy, iż ci, którzy nabyli droższego towaru, tracą więcej pieniędzy (więcej nie mogą kupować innych wyrobów, są zmuszeni odmówić się od szeregu usług). A firmę, wytwarzającą „chodliwy” koszuły, mogą je sprzedawać po konkurencyjnych cenach i zwiększać dochód. A produkując tandetę, albo u których proces produkcyjny jest mało efektywny, kosztujący drogo — będą mieli straty. Czyli oni muszą się nauczyć pracować efektywnie, konkurować — wytwarzać „chodliwy” towar, sprzedawać go po cenach konkurencyjnych, albo muszą usunąć się z przedsiębiorstwa, sprzedać fabrykę, maszynę, surowce komuś innemu. Krócej mówiąc, właśnie tak działają dzwignie gospodarki rynkowej.

W zasadzie takie same procesy zachodzą i w innych dziedzinach gospodarki rynkowej — wszędzie, gdzie ceny mogą swobodnie podnosić się i spadać, nieważnie — byłoby to wynagrodzenie za pracę, czy artykuły żywnościowe, oszczędności na pożyczki, czy oszczędności w banku. Jednak gospodarka rynkowa nie jest czarną rzeką różdżką i dlatego również państwo odgrywa ogromną rolę w uregulowaniu spraw, których nie może rozstrzygnąć system prywatnego rynku. Przy tym gospodarka rynkowa również nie jest ubezpieczona od problemów politycznych i społecznych, które dziś męczą gospodarkę całego świata: inflacji, bezrobocia, zanieczyszczenia, przynajmniej, przeskód w handlu zagranicznym. Jednak w porównaniu z chronicznym brakiem towarów i różnych niedociągłości, charakterystycznych dla gospodarki nakazowej, w wolnorynkowym systemie otwierają się ogromne możliwości postępu technicznego, perspektywy rozkwitu społeczeństw.

(Cdn.)

Lit i łat — mocne pieniądze

Zastępca prezydenta szwedzkiego Svenska Handelsbanken Bo Krag bawił w Litwie i Łotwie, by poznać się ze stanem w tych krajach po reformach pieniężnych. Po podróży powiedział on, że lit i łatowski uważa za mocne pieniądze.

Jego zdaniem, wprowadzony w lipcu lit jest trwałą i wciąż wzmacniającą się walutą. Przyczyną wzrostu jej kursu jest deficytowy lit, Lit jest tak deficytowy, że mieszkańcy Litwy zmuszeni są sprzedawać swe oszczędności walutowe. Jednocześnie Bank Litewski prowadzi surową politykę emisji. Litwa kieruje się zaleceniami MFW, który całkowicie popiera jej politykę ekonomiczną.

Jednak Krag zaznaczył, że

wzrost kursu litu budzi niepokój wytwórców produkcji Litwy, którzy nie bez podstaw obawiają się upadku konkurencyjności swej produkcji. Odsetki kredytów na Litwie wciąż są bardzo wysokie, osiągają 150 proc. rocznie. Na Litwie działa ponad 25 banków. Przeciętna liczba banków na jednego mieszkańca jest tu najmniejsza spośród wszystkich krajów bałtyckich.

Kurs litu w porównaniu z dolarem również rośnie, lecz nie tak szybko jak litu. W odróżnieniu od litów, łaty są dobrej jakości. Krag zaznaczył, że kurs obrany przy przejściu od tymczasowych pieniędzy — rubli łotewskich do łatów (1:200) uwarunkował wiele błędów w przeliczeniach. Odsetki kredytów udzielane przez banki łotewskie

są o wiele niższe niż w Litwie, jednak są bardzo wysokie w porównaniu z państwami zachodnimi.

W Łotwie jest ponad 60 banków, co zdaniem Kraga, jest stanowczo za dużo. Bankowiec szwedzki uważa, że wkrótce wiele banków Łotwy przestanie istnieć, jak było to w Estonii. Kapitał większości banków komercyjnych Łotwy jest zbyt mały.

Zdaniem Kraga, chociaż Litwa i Łotwa wprowadziły własne jednostki pieniężne, nie ma konieczności wznawiania umowy o wzajemnych rozliczeniach między Estonią i tymi dwoma państwami. Uważa, że centralne banki tych trzech państw bałtyckich powinny się przyczynić do rozwoju bezpośrednich kontaktów banków komercyjnych. Dzięki temu zmniejszy się znaczenie umów między państwowymi o rozliczeniach.

Nowe porozumienie w sprawie kakao

Ostatnio w Genewie 44 kraje — główni producenci i odbiorcy kakao — zawarły porozumienie międzynarodowe. Przewiduje ono „zapewnienie rozsądnych i zrównoważonych” cen tej z każdym rokiem taniejącej produkcji. Zdaniem specjalistów, najważniejszą przeszkodą utrudniającą podniesienie cen kakao, są ogromne jego zapasy na rynku światowym. Obecnie zgromadzone blisko 1,5 mln ton kakao, natomiast rocznie produkuje się go około 2,2 mln ton. Dokument, który ma być podpisywany przystępowali również najwięksi producenci kakao — Côte d'Ivoire (30 proc.), Brazylia (15 proc.), Ghana (11 proc.), Malajzja (10 proc.) i Indonezja oraz najwięksi odbiorcy — USA (27 proc. eksportu światowego) i Europa. Porozumienie przewiduje zlikwidowanie etapami w ciągu 4,5 lat „zapasów, regulujących popyt na rynku”, tj. 230 tys. ton. Nowością jest to, że kraje produkujące kakao, nie będą

regulowały sytuacji na rynku. Opinie ekspertów co do skutków umowy są różne. Jedni twierdzą, że ceny będą jeszcze bardziej spadały, gdy zostaną wypłnione również zapasy. Sytuacja poprawi się tylko wtedy, jeżeli spóźnie kakao będą dojeżdżały niższe koszty własne, niższe opłaty celne itd. Inni — że można uniknąć spadku cen, jeżeli skrupulatnie i w sposób przemyślny będzie realizowana polityka zmniejszająca zapasy. Jeżeli będzie ściśle przestrzegany dokładny harmonogram „likwidowania” zapasów, a kraje producenci potrafią nie naruszyć uzgodnionego programu, to oczywiście możliwe będzie zahamowanie spadku cen, twierdzą oni. I ten pogląd dominuje.

Na podstawie materiałów agencji finansowej kolumpijskiej, tonał dział ekonomiczny „Kurier Wileński”.

OPINIE

Jurij SOBLIS
Rejon trocki

Zatwierdzone uchwałą rządu Republiki Litewskiej nr 684 z 6 września 1993 r.

Przepisy przydziału i sprzedaży lasu

Założenia ogólne

1. Niniejsze przepisy stosuje się podczas przydziału lub sprzedaży lasu na pniu (dalej zwanego lasem) w lasach państwowych.

2. Przepisy obowiązują wszystkich agentów skupu lasu — zarówno przygotowujących drewno, jak też żywicujących sosny w lasach państwowych.

Fundusz wyrębu lasu

3. Na fundusz wyrębu lasu składają się drzewostany, przeznaczane do wyrębów podstawowych, rozwojowych, sanitarnych oraz innych.

4. Podstawowe wyręby prowadzi się nie wykarczując po raz roczną działkę rębna, zatwierdzoną przez leśnictwo (leśnictwami w tekście zwane są nie tylko leśnictwa, ale też przedsiębiorstwa i organizacje, zaliczone do sfery wpływu Ministerstwa Gospodarki Leśnej) lub inny zarząd leśny.

Za zgodą Ministerstwa Gospodarki Leśnej ta działka w poszczególnych jednostkach gospodarczych może być zwiększona, o ile nie została wyrębiana we wcześniejszych latach, do brakującej objętości, licząc od roku zatwierdzenia działki rębnej.

5. Do podstawowych wyrębów roku bieżącego mogą też być zaliczone inne wyręby: sanitarne, a także wyręby polegające na przekształcaniu obszarów leśnych w nieleśne, wyręby tras, linii kwartalnych i temu podobne.

6. Leśnictwa zobowiązane są wyznaczyć i wotakować działki zasadniczego wyrębu i żywicowania sosen na rok przyszły do 1 października roku bieżącego.

Przyznanie prawa do wyrębu lasu i żywicowania sosen

7. Prawo do wyrębu lasu i żywicowania drewna oraz żywicowania sosen przysługują się poprzez bilety, przydziały czy zezwolenia na wyręb lasu (dalej zwane biletami). Dają je zarządcy lasów. Wzory tych dokumentów, tryb ich ewidencji, przechowania, wypełniania i wydawania ustala Ministerstwo Gospodarki Leśnej.

Inne pisemne lub ustne zezwolenia na wyręb lasu i żywicowanie sosen są nieważne.

8. Agenci skupu lasów powinni otrzymać bilety przed początkiem robót. Bez biletów, w drodze wyjątku, mogą być wycinane drzewa, obalone albo gromadzone na drodze, linie łączności i elektrycznej, jak też w trakcie likwidowania skutków awarii, gaszenia pożarów leśnych, wycinania przesiek oddziałowych. W tych przypadkach bilety mają być otrzymane w ciągu 15 dni po wyrębie.

9. Przed pobraniem biletów agenci mają prawo obejrzeć działki rębne i zapoznać się z danymi ich wotakowania oraz oszacowaniem pieniężnym. Jeżeli agenci leśni nie zgadzają się z tymi danymi, to z ich udziałem działki rębne sprawdza się na miejscu i sporządza stosowny protokół. Należy kierować się nowymi danymi sprawdzenia.

10. Osobom prawnym i fizycznym bilety na podstawowe wyręby roku bieżącego wydawane są do 1 grudnia tego roku. Na wyręby pielęgnacyjne, sanitarne wydaje się je przez cały rok.

11. Jednostkom leśnictw, które

ukończyły wycinanie podstawowe na działkach rębnych bieżącego roku albo nie są w stanie zastąpić wyrębu niektórych działek z przyczyn niesprzyjających warunków klimatycznych albo z innych ważnych przyczyn, od 1 października bieżącego roku mogą być wydawane bilety na wycinanie działek rębnych roku następnego.

12. Od dnia wydania biletu na agenta spadają wszystkie obowiązki i odpowiedzialność przewidziane w tych przepisach. Nie są przyjmowane pretensje dotyczące jakości zawartości, pieniężnego oszacowania oraz ochrony drewna działek rębnych.

13. Jeżeli zajdzie potrzeba, to leśnictwa mogą zmieniać podstawowe działki rębne, które są w trakcie wyrębu lub nie zaczęto jeszcze wycinać w normalnym drzewostanie na działki w drzewostanach uszkodzonych przez klęski żywiołowe lub szkodniki. Podobnie mogą być zmieniane działki w normalnych drzewostanach na działki na obszarach leśnych, przeznaczonych do przekształcania na obszary nieleśne (wizualizacji tras). Nie przekraczając rocznego rozmiaru działek rębnych (wizualizacji tras) i twardych gatunków drzew liściastych zmieniane są one w trybie ustalonym przez Ministerstwo Gospodarki Leśnej i Departament Ochrony Środowiska Republiki Litewskiej.

14. Wyznaczone przez leśnictwa działki rębne innym agentom leśnym, którym wystawiono bilety, w przypadkach wyszczególnionych w punkcie 13 niniejszych Przepisów mogą być zmieniane wyłącznie za zgodą tych agentów.

15. Agenci leśni mogą przekazać prawo wyrębu lasu innym agentom leśnym. Takie przekazanie prawa jest możliwe na podstawie pisemnego porozumienia obu agentów (przekazującego i przejmującego to prawo), przedstawionego leśnictwu. Na wszystkich egzemplarzach biletów leśnictwo, które je wydało, dokonuje odpowiedniej adnotacji o przekazaniu tego prawa.

16. Leśnictwa oraz inni administratorzy lasów, po wydaniu biletu, mogą go anulować sami albo na wniosek instytucji sprawujących państwowy nadzór nad lasami, jeżeli:

16.1. ziemia (las) są w określonym trybie zabierane na inne cele;

16.2. bilet został wydany albo las był wycinany oraz sosny żywicowane, nie przestrzegając wymagań wyszczególnionych w niniejszych Przepisach, przepisach podstawowych wyrębów, żywicowania sosen i ochrony przeciwpożarowej w lasach Litwy, w zasadach dotyczących wyrębów pielęgnacyjnych oraz na karce technologicznej eksploatacji działek rębnych, jak też w biliecie.

Leśnictwa i inni administratorzy lasów mogą anulować wydane bilety na działki, na których nie rozpoczęto wyrębów, albo nie wydawać nowych, jeżeli agenci leśni, nie uwzględniając ich ostrzeżeń unikają oczyszczania albo źle oczyszczają wcześniejsze poręby;

16.3. agenci leśni zrzekają się prawa do użytkowania lasu.

17. Jeżeli las jest wycinany lub prowadzi się żywicowanie sosen, nie przestrzegając wymagań punktu 16.2 niniejszych Przepisów, agent

leśny powinien w ustalonym trybie wyrównać administracji lasów wyrządzoną szkodę.

18. Gdy wyręb lasu lub żywicowanie sosen zostaje przerwane nie z winy agenta leśnego, działki rębne wyznacza się mu w innym miejscu albo zwraca się wpłacone za to użytkownika środki proporcjonalnie do ilości nie wyciętego drewna (nie uzyskanej żywicy).

Terminy oraz tryb wyrębu lasu i żywicowania sosen

19. Terminy wyrębu lasu i żywicowania sosen ustalane są z uwzględnieniem rozmiarów tych prac, warunków wyrębu i wymagań ochrony środowiska, ustalają i podają w biliecie administratorzy lasów.

20. Termin wyrębu lasu na działki rębne roku bieżącego ustala się nie później niż do 31 grudnia tego roku, natomiast termin wywozu drewna nie powinien być większy niż trzy miesiące od terminu wyrębów.

Termin wyrębu lasu dla działek podstawowego wyrębu na rok następny ustala się od daty pobrania biletu, ale nie wcześniej niż od 1 października bieżącego roku i nie później niż do 31 grudnia roku następnego, natomiast termin wywozu drewna nie powinien być większy niż 3 miesiące od terminu wyrębów.

21. Termin żywicowania sosen ustala się od dnia wydania biletu do zakończenia żywicowania 31 października — na cały okres żywicowania.

22. W celu zachowania szlaków ściągania wywożenia (w czasie odwilży itp.), administratorzy lasów mogą czasowo zabronić agentom leśnym prowadzenia zrywki i wywożenia drewna. Odnotowuje się to w bilietach.

23. Obowiązując sprzedawany las na podstawie ilości wyciętego drewna, ilość jego ustala się na porębie albo w prowizorycznej składnicy. Miejsce składnicy wskazuje się w biliecie. Nie zezwala się na wywożenie drewna bez sprawdzenia jego ilości.

24. Jeżeli na działce rębnej nie zakończono wyrębu albo w lesie pozostało przygotowane, lecz nie wycięzione drewno, agent leśny ma prawo otrzymać jednorazowe zezwolenie na przedłużenie do 5 miesięcy terminu wycinania lasu i wywozu drewna.

Termin przedłuża się na podstawie pisemnego podania agenta leśnego, składanego na 10 dni przed zakończeniem ustalonego terminu wyrębu lasu i wywożenia drewna. O przedłużeniu terminu robi się adnotację w biliecie.

25. Agenci leśni powinni przeprowadzić prace związane z wyrębem lasu (wycięć las i wycięć drewno) do terminów, wskazanych na biletach wydanych przez administratorów lasów. W razie niezakończenia tych robót do wskazanego terminu i przagnąć je kontynuować, agenci leśni powinni płacić karę — 5 proc. średniej ceny nie wyciętej działki rębnej lub nie wycięzonego drewna tej działki czy drewna za każdy miesiąc zwłoki. Kary muszą być zapłacone przed zakończeniem terminów wyrębu lasu, podanych w biliecie. Na kontynuowanie tych prac zezwala się dopiero po zaplaceniu kary.

Administratorzy lasów, dokonujący sami wyrębów pielęgnacyjnych, sanitarnych i innych, nie płacą kar za przedłużenie tego terminu.

26. Administratorzy lasów mogą zezwolić agentom leśnym na prowadzenie prac przygotowawczych na wyznaczonych im działkach rębnych i sąsiednich terenach: układać i remontować drogi, zakładać prowizoryczne składnice drewna i urządzenia. O tym robi się adnotację w bilietach.

27. Agent leśny powinien wszystkie budynki i urządzenia

wzniesione na terenie administratora lasów usunąć przed zakończeniem terminu użytkowania lasu. W razie potrzeby administrator lasów może przedłużyć ten termin.

Wszystkie nie usunięte we właściwym czasie budynki i urządzenia pozostają nieodpłatnie w gestii administratora lasów albo usuwa się je na koszt agenta leśnego.

28. Agenci leśni powinni:

28.1. przestrzegać wymagań wyszczególnionych w bilietach i niniejszych Przepisach, technologii ustalonej w technologicznej karcie eksploatacji działek rębnych, jak też wymagań przepisów bezpieczeństwa przeciwpożarowego w lasach Litwy;

28.2. okorować pozostawione na lato w lesie lub na skraju lasu drewno iglaste albo podzielać na korę chemikaliami. Sposoby i terminy tych prac podaje się w bilietach;

28.3. zapewnić bezpieczeństwo pracy.

Cena lasu

29. Las przeznaczony na wyręb lub żywicowanie sprzedawany jest po cenach zatwierdzonych w trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej albo na przetargach.

30. Cenę lasu agenci leśni (z wyjątkiem leśnictw) placą przed pobraniem biletów. Leśnictwa placą ją w terminie ustalonym przez Ministerstwo Gospodarki Leśnej.

31. Leśnictwa (jak też inni agenci leśni, jeżeli jednocześnie są również administratorami lasów) nie placą za wyręb lasu, dokonując w sektorze gospodarki leśnej wyrębów pielęgnacyjnych, sanitarnych i innych.

32. Cenę lasu przelicza się (udokładnia) w następujących przypadkach:

jeżeli bilet jest anulowany z przyczyn podanej w punkcie 16.1. niniejszych Przepisów albo z powodu tego, że przy jego wydawaniu zostały naruszone wymagania punktu 16.2;

jeżeli trzeba poprawić błędy stosowania cen i inne.

Sprzedając las według przybliżonej ilości, cenę jego później przerachowuje się zgodnie z faktycznie uzyskaną ilością drewna, jeżeli całkowicie zostały wykorzystane możliwości wyrębu na wyznaczonym obszarze.

Przedstawienie poręby

33. Administratorzy lasów stale kontrolują, jak agenci leśni przestrzegają niniejszych Przepisów, a po zakończeniu wyrębu przyjmują od nich poręby w trybie ustalonym przez Ministerstwo Gospodarki Leśnej.

34. Poręby przyjmuje się od razu po zakończeniu prac na działce rębnej, ale nie później niż w ciągu 30 dni od zakończenia terminu wywozu drewna. O dacie sprawdzenia administratorzy lasów powiadamiają agentów leśnych nie później niż na 10 dni przed wyznaczonym terminem.

35. W razie zakończenia robót wcześniej niż podano w biliecie, agenci leśni powiadamiają administratorów lasu o dacie zakończenia robót, ci zaś powinni w ciągu 30 dni dokonać sprawdzenia poręby, powiadamiając przedtem w trybie podanym w punkcie 34 niniejszych Przepisów agentów leśnych o dacie sprawdzenia.

36. W razie, jeżeli agenci leśni lub ich upoważnieni przedstawiciele nie stawiają się w wyznaczonym czasie, administratorzy lasów mają prawo dokonać sprawdzenia również bez agentów leśnych (ich przedstawicieli). Sporządzone protokoły pokontrolne są obowiązujące dla agentów leśnych.

37. Wyniki sprawdzenia poręby i wskaźniki, na których podstawie

trzeba całkowicie rozliczyć się z agentami leśnymi, oraz uwagi wpisane są do protokołów, które podpisują administratorzy lasu i agenci leśni oraz ich upoważnieni przedstawiciele.

Formę protokołu sprawdzenia zatwierdza Ministerstwo Gospodarki Leśnej. Sprzedając las, mimo kaucji, administratorzy lasów mogą ustalić prostszy tryb sprawdzania poręby: dając sprawdzającym ustnie, nie sporządzając żadnych formalnych protokołów pokontrolnych, natomiast wyniki sprawdzenia wpisać do biletów.

Odpowiedzialność za nieprzestrzeganie niniejszych Przepisów

38. Odpowiedzialność za nieprzestrzeganie tych Przepisów określa się w bilietach, wpisując do nich punkty, zgodnie z którymi agenci leśni ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów. Agenci leśni podpisują się w bilietach, potwierdzając, że zapoznali się z przepisami, zobowiązując się wykonywać je i świadomi są odpowiedzialności za ich nieprzestrzeganie.

39. Za naruszenie tych przepisów od agentów leśnych ściągane są odszkodowanie umowne w następującej wysokości:

39.1. za wycięcie niepodlegających wyrębów drzew (nasieników i in.) lub znaczne uszkodzenie na równych działkach podstawowego wyrębu — 10-krotniej ceny, natomiast na nierównych działkach tych wyrębów — 5-krotniej ceny tych drzew.

Za mocno uszkodzone uważane są drzewa, na których kora jest obłupana do drewna ponad 25 proc. pierścienia pnia (świerki — ponad 10 proc.), albo obłupano ponad 1/4 korony;

39.2. za uszkodzenie drzew mniejsze od podanych w punkcie 39.1. niniejszych Przepisów, które nie naruszyły wzrostu — trzykrotnej ceny tych drzew.

Drzewa uszkodzone do nierównych działkach podstawowego wyrębu nie powinny stanowić więcej niż 8 proc. wszystkich niepodlegających wyrębom drzew. Odszkodowanie umowne oblicza się jest tylko za uszkodzone drzewa ponad dozwoloną ilość;

39.3. za wycięcie niepodlegających wyrębom drzew na działkach wyrębów pielęgnacyjnych, sanitarnego — trzykrotnej ceny tych drzew;

39.4. za uszkodzenie drzew wyszczególnionych w punkcie 39.3. niniejszych Przepisów — cenę tych drzew. Uszkodzone drzewa nie powinny przekraczać 8 proc. ogólnej liczby drzew niepodlegających wyrębom;

39.5. za wycięcie lub mocno uszkodzenie drzew, znajdujących się poza obrębem działki agenta leśnego — 10-krotniej, za mniejsze uszkodzenie — trzykrotnej ceny tych drzew;

39.6. za pozostawienie nie wyciętych (pojedynczych podlegających wyrębom grup i drzew) na równych działkach — podwójnej wartości nie wyciętych drzew, za przypadkowych i selekcyjnych podstawowych wyrębów oraz wyrębów pielęgnacyjnych i sanitarnych — wartość nie wyciętych drzew. Za nie przygotowane drewno nie należy wywozić w terminie podanym na biliecie (wizualizacji) przedłużenie terminu — podwójnej ceny nie wywożonego drewna.

Za poszczególne podlegające wycięciu grupy uważane są równe działki rębne: na działkach do powierzchni 3 ha — nie większe niż

(Dokończenie na str. 9)

Zatwierdzone uchwałą rządu Republiki Litewskiej nr 684 z 6 września 1993 r.

Przepisy przydziału i sprzedaży lasu

(Dokończenie ze str. 6)

0,1 ha, na działkach przekraczających 3 ha — nie większe niż 0,3 ha. Za polodzie podlegające wycięciu drzewa uważane są drzewa nieprzeznaczone do wycięcia, ale nie wyrębione na nierównych wyrobach wyciętych oraz bieżących i sadzonych.

Drewno uważa się za wywiezione, jeżeli dostarczono je do podległej składnicy użytkownika lub innej składnicy, urządzonej w miejscu podanym na bilecie;

39.7. za wycięcie lasu, zrywowanie lub wywożenie drewna w czasie traktowania, podanym na bilecie — potrójnej ceny wyciętych drzew albo potrójnej ceny zrywowanego lub wywiezionego drewna;

39.8. za wyręb drewna na wyznaczonych agentów leśnemu i przyjętych przez niego działkach rębnych przed otrzymaniem biletu — ceny potrójnej, a po upływie terminu podanego na bilecie — dziesięciokrotnej ceny wyciętych drzew;

39.9. za późniejsze udokumentowanie biletów do faktycznego wycięcia, zezwolonego w myśl punktu 8 niniejszych Przepisów — trzykrotną cenę wyciętych drzew;

39.10. za samowolne (przed przewidzianym) wywieżenie drewna, jeżeli las sprzedany został według ilości przybliżonej i na bilecie wskazano, że zabroniono wywozu drewna przed sprawdzeniem faktycznej jego ilości, jak też za wywieżenie drewna na miejsce nie podane na bilecie, położone poza otoczoną działką — trzykrotną cenę wyciętych drzew lub zrywowanego drewna;

39.11. na ścięcie drzewa, ugrzęźnięcie i pozostawienie na działce, na której kończy się wyręb — pięciokrotną cenę tych drzew;

39.12. za zniszczenie podlegającego ochronie podszycia lub samodzielnego młodnika oraz wyręb leśnych — pięciokrotną cenę, a za ich uszkodzenie — dwukrotną cenę renowacji lasu na tym obszarze;

Uprawy leśne, podlegające ochronie podszycie czy samorutę młodniaka uważany jest za uszkodzony, jeżeli po dokonaniu pomiaru uszkodzonej powierzchni lasa się, że ponad 10 proc. drzew jest połamanych, połamanych albo mają uszkodzoną korę drzewa, oblane gałęzie, uszkodzone albo inne uszkodzenia;

39.13. za nie uprzątnięcie poręb w ustalonym czasie, jak też za nie uprzątnięcie działkami rębny mi lasu, jak też za nie uprzątnięcie poręb z zanieczyszczenia lasu. Uważa się, że poręby zostały uprzątnięte, jeżeli tego nie wykonano tak, jak wskazano w

39.14. za uszkodzenie lub zniszczenie kwartałów, duków i dróg drzewnych, dróg, mostów, melioracyjnych, rekreacyjnych, przeciwpożarowych i innych — dwukrotną cenę ich renowacji;

39.15. za nie wykonaną profilanturę lasów ściągających faktyczne straty za naruszenia nie wyszczególnione w niniejszych Przepisach, jeżeli dopuścili się ich agenci leśni, prowadząc wyręb lasu lub żywicując sośniaki.

W takim samym trybie administrator lasów ściągających faktyczne straty za naruszenia nie wyszczególnione w niniejszych Przepisach, jeżeli dopuścili się ich agenci leśni, prowadząc wyręb lasu lub żywicując sośniaki.

W takim samym trybie administrator lasów ściągających faktyczne straty za naruszenia nie wyszczególnione w niniejszych Przepisach, jeżeli dopuścili się ich agenci leśni, prowadząc wyręb lasu lub żywicując sośniaki.

W takim samym trybie administrator lasów ściągających faktyczne straty za naruszenia nie wyszczególnione w niniejszych Przepisach, jeżeli dopuścili się ich agenci leśni, prowadząc wyręb lasu lub żywicując sośniaki.

okoronowania (poddania drewna działaniom chemikaliów);

39.16. za pozostawienie pni przekraczających wysokość 1/3 ich średnicy (przy wycinaniu drzew o średnicy poniżej 30 cm — pni przekraczających wysokość 10 cm), za zniszczenie cech czy numerów na pniach i drzewach 1/4 ceny ściętych drzew, pozostawiając za wysokość pnie czy niszcząc cechy i numery;

39.17. za nie wyciętą polanę i podszycie, jeżeli wycinanie ich przewidziano w bilecie — trzykrotną cenę i wycinania;

39.18. za naruszenia technologii eksploatacji działek rębnych, przewidzianej w technologicznej karcie eksploatacji działek rębnych (nie ma ustawionych znaczników, traktorami jeździ się po działce nie przestrzegając ich, poza działką — nie po drogach i in.), jeżeli z tej przyczyny uległa zniszczeniu warstwa humusowa gleby — średniej ceny lasu na działce 1 ha (za każdy uszkodzony hektar, z wyjątkiem powierzchni zajmowanej przez znaczniki, drogi i składowiska);

39.19. za żywicowanie drzew bez biletu albo zakończeniu terminu podanego w bilecie, jak też za żywicowanie drzew sposobami, jakich nie przewidują przepisy żywicowania — ceny żywicowanych drzew;

39.20. za żywicowanie na działce rębnej drzew, których żywicowanie nie jest dozwolone — pięciokrotną cenę tych drzew;

39.21. za uszkodzenie drzew (zbyt wiele zranień, są one rozszerzone, za głębokie rowki i nacięcia), jeżeli w ten sposób porażono co najmniej 5 proc. wszystkich drzew żywicowanych na działce rębnej — dwukrotną cenę żywicowanych drzew;

39.22. za niedozwolone karczowanie pni — pięciokrotną cenę; 39.23. za to, że agent leśny nie usunął uszkodzeń, wyszczególnionych w punktach 39.11, 39.13, 39.15 i 39.17. niniejszych Przepisów, gdy administrator lasów przedłużył termin ich usunięcia — powrotnie dwukrotnie wyższą cenę odszkodowania umownego wskazanego w tych punktach.

40. Obliczając odszkodowania umowne zgodnie z punktami 39.3, 39.5, 39.7 — 39.9, 39.11 i 39.16, wszystkie ścięte lub uszkodzone drzewa, jak też w myśl punktów 39.19 — 39.21 samowolnie żywicowane drzewa oceniane są według średniej ceny 1 metra sześciennego na działce rębnej.

41. Obliczone odszkodowania umowne za nieprzestrzeganie tych przepisów na chronionych terytoriach, na których ogranicza się wyręb lasu, zwiększane są o 50 proc.

42. Przy obliczaniu odszkodowań umownych za nieprzestrzeganie tych przepisów, nie stosuje się obniżania cen.

43. Jeżeli agenci leśni odmawiają płacenia administratorowi lasów przewidzianych w tych przepisach odszkodowań umownych i kar, sumy oblicza się i ściągają w trybie ustalonym przez ustawy.

W takim samym trybie administrator lasów ściągających faktyczne straty za naruszenia nie wyszczególnione w niniejszych Przepisach, jeżeli dopuścili się ich agenci leśni, prowadząc wyręb lasu lub żywicując sośniaki.

Jak się skompensuje umowy ubezpieczeniowe?

WILNO (ELTA). Mieszane umowy o ubezpieczeniu życia, ubezpieczeniu życia dzieci, umowy o ubezpieczeniach matczyńskich — to są te rodzaje ubezpieczeń życia, które się zamierza skompensować, jak powiedział w audycji radiowej 29 września zastępca szefa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, kierownik działu ubezpieczeń osoby Algis Patašius.

Według tych rodzajów ubezpieczeń z wpłacanych przez osoby ubezpieczające się miesięcznych lub jednorazowych wpłat zaoszczędza się sumy, które na podstawie umów ubezpieczeniowych mają być z czasem wypłacone.

Ponadto skompensowane zostanie ubezpieczeniowiec zawartych do 1988 r. umów o ubezpieczeniu emerytalnym. Jak twierdzi A. Patašius, część

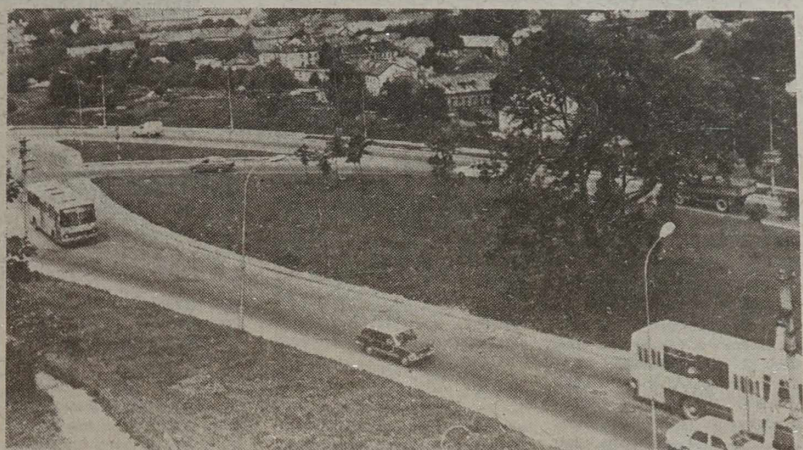
ubezpieczających się osób wpłaciła wtedy znaczne wkłady ubezpieczeniowe i zgodnie z umową ubezpieczeniową przewidziano dla nich dożywotnie miesięczne emerytury. Te wszystkie kwoty w związku z poważną inflacją straciły wartość, toteż zostaną skompensowane.

Jak objaśnił A. Patašius, kompensata umów ubezpieczeniowych różni się od kompensaty wkładów banku oszczędności. Wkłady skompensowane zamierzają się w ciągu dziesięciu lat. Kompensaty w związku z ubezpieczeniem umów ubezpieczeniowych będą wypłacane wtedy, gdy wypłacane będą sumy ubezpieczeniowe, z upływem terminów umów lub w razie śmierci ubezpieczonych. Ubezpieczeniowiec umów o ubezpieczeniu emerytalnym

skompensowane zostanie poprzez rewaloryzację miesięcznych emerytur w wymiarze dziesięciokrotnym.

Kompensaty wypłacane będą po otrzymaniu środków z budżetu. Razem z sumą ubezpieczenia wypłacana też będzie kompensata.

Jak powiedział jednak A. Patašius, mają być pewne wyjątki. Jeśli z budżetu nie zostaną jeszcze przeznaczone środki lub nie wystarczy wydzielonej sumy, będzie się płacić zindeksowane emerytury miesięczne, a w razie śmierci osoby ubezpieczeniowej, od razu wypłaci się kompensatę. Obecnie wysokość kompensaty ustalona została uchwałami rządu, trwa jednak dyskusja w tej kwestii i została ona włączona do porządku obrad sesji.

Migawki wileńskie

Fot. Bronisława Kondratowicz

Co, kiedy, gdzie

TEATR

Po letniej przerwie — mamy wybór. Większość scen stołecznych — wznowilo prace.

* Dziś, w *Operze* — opera J. Haydna „Rybaczki”. Dyrygent O. Geczy (Szwajcaria).

* Na scenie *Akademickiego Teatru Dramatycznego* rozpoczął gościnne występy teatr z Poniewieża. Dziś i jutro zaprezentuje sztukę „Meteor”. W niedzielę „Bratersztwo”.

* „Świętoszka” obejrzyć możemy w sobotę na scenie *Teatru Młodzieżowego*. Zaś w niedzielę „Dni krawców w Siliłaičiai”.

* *Rosyjski Dramatyczny* przyszykował na otwarcie sezonu premierę „Salomea”, która odbędzie się w sobotę i niedzielę.

Natomiast dzieci na *Małej Scenie* obejrzyć mogą w niedzielę „Zameczek”.

KONCERTY

* W niedzielę w *Pałacu Pracowników Sztuki* wileńskie będą mieli okazję posłuchać koncerty z cyklu II Festiwalu Haydna i Schuberta w wykonaniu Kwartetu Wileńskiego, pianisty Andriusa Vasiliausasa i kontrabasisty Zigmasa Žukasa.

* W *Sali Barokowej* w sobotę — organista Gediminas Kvilyks. Razem z nim wystąpią skrzypek Raimundas Katilius, wiolonczelista Augustinas Vasiliauskas, altistka Audrone Pšibilskienė oraz Reinhard Kraus (Niemcy). W programie utwory J. Bacha, G. Haendla, G. Telemana.

* Na scenie *Opery* — Orkiestra Symfoniczna z Ameryki. Solista J. Solženycyn (fortepian, Ameryka — Rosja). Dyrygent M. Rostropowicz (sobota).

W programie „Niedokończona symfonia” Schuberta, koncert na fortepian z orkiestrą Nr 1 D. Szostakowicza.

WYSTAWY

* Bogactwo wystaw w *Centrum Sztuki Współczesnej*.

Ostatnie dni czynny tu poetycki pokaz B. Rusieckiego „Natura ut ars”. Obejrzyć tu też można rzeźbę z Anglii, wystawę „Bonk” z Finlandii. A przed kilkoma dniami otwarty został pokaz sztuki stosowanej pt. „Wystawa jesienią”.

* W *Muzeum Sztuki* eksponowana jest grafika A. Svažasa.

* Natomiast malarstwo A. Petrusa i V. Jonisa oba obejrzyć możemy w galerii „Vartai”.

* „Fantastyczna literatura z Niemiec”. Tak się nazywa pokaz czynny w *Bibliotece im. M. Mažvydas*. Jak już wskazuje nazwa, zawiera ona utwory dotyczące tego gatunku — ogółem około 500 pozycji. Po zakończeniu wystawy wszystkie książki pozostaną na Litwie.

* Kto będzie miał okazję być na Uniwersytecie, proponujemy zaglądnąć do *sali Smuglewicza*, gdzie czynna jest wystawa poświęcona 240-leciu obserwatorium astronomicznego.

SPORT

PUCHAROWA RUNDA PIERWSZA

We wtorek, środę i czwartek trwały mecze 1/16 Pucharu Europy Mistrzów Krajowych i Pucharu Zdobywców Pucharów oraz spotkania 1/32 finałów Pucharu UEFA, a była to runda rewanżowa. Polskę reprezentowały „Lech” Poznań w Pucharze Mistrzów i GKS Katowice w Pucharze Zdobywców Pucharów.

Zgodnie z oczekiwaniami, poznaniacy również w rewanżu pokonali „Betar” Jerozolima — 4:2 i awansowali do dalszej rundy, której losowa nie nastąpi dzisiaj. Rywalem „Lecha” mogą być m.in. „Feyenoord” Rotterdam, FC Kopenhaga, „Manchester United”, „Austria” Wiedeń, „Anderlecht” Bruksela, „Lewski” Sofia, „Sparta” Praga, FC Porto, FC Barcelona.

Nie powiodło się natomiast jedynastce GKS, która w pierwszym spotkaniu uległa jednemu „Benfiką” Lizbona — 0:1 i przedwcześnie mimo własnego boiska nie potrafiła odrobić strat, gdyż ostatecznie zremisowała — 1:1, co sprowadziło ją do meczu rewanżowego z rozgrywkami.

„Czarna” była ta runda dla zes-

połów rosyjskich. Z rozgrywek o Puchar Zdobywców Pucharów odpadło moskiewskie „Torpedo” po przegranej z „Maccabi” Hajfa — 1:3, a w Pucharze UEFA podobny los spotkał „Spartak” Władykaukaz (porażka z „Borussią” Dortmund — 0:1). Moskiewskie „Dynamo”, które choć i wygrało z „Eintrachtem” Frankfurt — 2:1, pożegnało się z rozgrywkami, gdyż w pierwszym spotkaniu tych drużyn Niemcy zwyciężyli — 6:0. Nie nastąpił też cud w meczu moskiewskiej „Lokomotywy” z „Juventusem” Turyn. Włosi wygrali oba spotkania — 3:0 i 1:0. Honor rosyjskiej piłki uratował jedynie moskiewski „Spartak”, który również w rewanżu zmusił do kapitulacji (4:0) „Skonto” Ryga.

Ze zmiennym szczęściem grały też inne drużyny z byłego ZSRR. Mińskie „Dynamo” na ostodę swym kibicom zremisowało na własnym boisku z „Werderem” Brema — 1:1, ale wysoka porażka — 2:5 w pierwszym spotkaniu przekreśliła ich udział w dalszych rozgrywkach o Puchar Europy.

W rozgrywkach o to najbardziej zaszczytne trofeum szczególnie szlagierowo zapowiadał się pojedynek kijowskiego „Dynamo” z FC Barceloną. Przed dwoma tygodniami kijowianie potrafili pokonać na własnym boisku renomowanych Hiszpanów — 3:1. Ale Barcelona pozostaje Barceloną! W rewanżu w

obecności ponad 88 tys. widzów potrafiła ona odrobić straty, wygrała — 4:1 i wystąpi dalej.

Ukraina będzie miała za to swego przedstawiciela w Pucharze UEFA, gdyż dnepropietrowski „Dnipro” dwukrotnie pokonał „Admirę” Wacher — 3:2 i 1:0.

KOBIETY PRZY SIATCE

W Brnie i Zlinie trwają mistrzostwa Europy siatkarek. W każdym z miast rywalizuje po 6 zespołów. Jak na razie jedyną drużyną, która nie zagrała goryczy porażki jest Ukraina, notująca komplet punktów po 4 występach. O 2 pkt mniej w grupie „B” gromadzą Rosja i Niemcy. Znacznie bardziej zagmatwana jest sytuacja w grupie „A”. Prowadzą reprezentantki Czech i Słowacji z 6 pkt, a po 4 pkt mają na swym koncie Bułgaria, Holenderki, Chorwatki i Włoszki.

NAVRATILOVA ZEJDZIA Z KORTU W 1994 R.

9-krotna mistrzyni Wimbledonu M. Navratilova zapowiedziała, że zamierza zakończy swą wielką karierę w roku przyszłym. 36-letnia Czechka, dziki Amerykanka, poinformowała o tym dziennikarzy na konferencji prasowej z okazji kobiecego turnieju w Masters, jaki rozegrany zostanie w dniach 15-21 grudnia br.

